

Pr Karin Madisson  
Rahandusministeerium

Teie 25.09.2026 nr 12.2-1/3896-1

Meie 12.10.2026 nr 1210/2026

## **Euroopa Liidu riigihangete määruse eelnõust**

Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon (EVEA) tänab võimaluse eest avaldada arvamust Euroopa Liidu riigihangete määruse eelnõu COM (2026) 590 kohta. EVEA hinnangul on EL siseturul oluline võimalikult maksimaalselt ühtlustada riigihangete läbiviimise menetlusreegleid, aga me ei näe vajadust muuta EL riigihangete regulatsioon liikmesriikides otsekohalduvaks. EVEA peab riigihangete direktiivide uuendamisel oluliseks vähendada reeglite detailsust ja selle asemel suurendada üldiste põhimõtete kasutamist. Väiksema väärtusega ja alla riigihangete piirmäära jäävate hangete puhul tuleks kasutada rohkem automaatseid elektroonilisi vähempakkumisi. Raamlepingute sõlmimise ja kasutamise kord tuleks muuta paindlikumaks. Vaja oleks ka suurendada keskmise riigihangete korraldamist liikmesriikide poolt tingimusel, et VKE-del oleks samuti võimalik nendes hankemenetlustes osaleda. Alljärgnevalt juhime tähelepanu veel mõnele eelnõuga seotud olulisemale probleemile.

### **1. Otsekohalduv EL riigihankemenetluse reeglistik**

Eelnõu kohaselt reguleerib määrus riigihankeid, mille väärtus on võrdne või ületab määruses kehtestatud piirmäärasid. Lahtiseks jääb küsimus, mis saab riigihangetest, mille väärtus jääb allapoole kehtestatud piirmäärast. Kas sellistel juhtudel peaksid kehtima EL ühesugused ühtlustatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtted? Kas liikmesriigid või hankijad tohivad ise kohaldada määruses sätestatud hankemenetlusi hangete puhul, mille väärtus jääb allapoole piirmäärasid? Kas liikmesriigid tohivad kehtestada eraldi lihtsustatud hankemenetlusi hangete korraldamiseks, mille väärtus jääb allapoole piirmäärasid? Ehk eelnõust ei selgu üheselt, kas liikmesriikidel säilib õigus kehtestada siseriiklikke õigusakte, mis reguleerivad riigihangete korraldamist väljaspool EL riigihangete määruse kohaldamisala.

### **2. Pakkumuste hindamise kriteeriumid**

Määruse eelnõu kohaselt muutub parima hinna ja kvaliteedi suhe standardseks hindamiskriteeriumiks. Kvaliteedi osakaal peab üldjuhul olema vähemalt 30% ning tööpõhustatud hangetes vähemalt 50%. Erandina on võimalik kvaliteedikriteeriumit mitte kasutada, kui kvaliteet tagatakse tehnilise spetsifikatsiooniga, asjakohastel juhtudel hankelingu täitmise tingimustega või kombinatsiooniga kvaliteedikriteeriumitest, spetsifikatsioonist ja lepingu täitmise tingimustest. Hankija peab avalikus

konkurentsi käsitlevas kokkuvõttes viitama sellele, millist erandit ta kvaliteedikriteeriumi vältimiseks kasutab.

EVEA hinnangul on määruse eelnõus toodud kvaliteedi hindamise üldreegli ja erandite süsteem kohmakas ning suurendab hankijate halduskoormust hanketingimuste sätestamisel, et välja selgitada majanduslikult soodsaim pakkumus. Majanduslikult soodsaima pakkumuse väljaselgitamisel võiks hankija eelkõige arvesse võtta parimat hinna ja kvaliteedi suhet, mis hõlmab kvalitatiivseid, keskkonnahoidlikkuse või sotsiaalseid kriteeriume. Samas tohiks hankija majanduslikult soodsaima pakkumuse väljaselgitamisel arvestada ainult pakkumuse hinda või kulu üksnes juhul, kui hankija jaoks sõltub pakkumuse majanduslik soodsus ainult pakkumuse hinnast või kulust ja kõik muud tulevase hankelepingu tingimused, sealhulgas hankelepingu esemega seotud kriteeriumid, on riigihanke alusdokumentides ammendavalt kindlaks määratud.

### **3. Riigihangete osadeks jaotamine**

Määruse eelnõu järgi võivad hankijad kaaluda, kas jagada riigihankeid osadeks. Liikmesriikidele on aga määruse eelnõus jäetud õigus otsustada, et hankijad peavad jagama riigihanked osadeks. EVEA arvates tuleks määruses endas sätestada juhud, millal hankijad peavad riigihanked osadeks jagama. Osadeks jagamise eesmärk peaks olema suurendada VKE-de osalust riigihangetes ja osadeks jagamine peab olema objektiivsetel põhjustel õigustatud. Osadeks jagamine saab olla õigustatud, kui hankelepingu esemeks ei ole funktsionaalselt koos toimivad või sama eesmärgi saavutamiseks vajalikud asjad, teenused või ehitustööd. Hankija ei tohiks jaotada riigihanget osadeks eesmärgiga eirata määruses riigihanke teostamiseks kehtestatud korda või nõudeid.

Määruse eelnõu kohaselt ei pea riigihanke osadeks jagamise korral järgima määruses sätestatud menetlusreegleid, kui hanked jäävad alla määruses sätestatud piirväärtuste. Selge ei ole, kas liikmesriigid tohivad kehtestada sellisel juhul osadeks jagatud riigihanke korraldamiseks eraldi siseriiklikud menetlusreeglid. Samuti ei ole selge, kas siseriiklikud menetlusreeglid võiks kehtestada ka nendele osadeks jagatud hangetele, mille osade väärtus jääb alla määruses sätestatud riigihanke piirmäärasid.

Määruse eelnõus ei ole üheselt arusaadav, millal regulatsioon puudutab ühe menetluse raames riigihanke osadeks jaotamist, kus tuleks võtta riigihanke eeldatava maksumuse määramisel arvesse kõigi osade eeldatav kogumaksumus. Samuti ei ole arusaadav, millal regulatsioon puudutab hankija õigust riigihange osadeks jaotada ja osta asju ning tellida teenuseid või ehitustöid eraldi hankemenetluste kaudu ning kas ta peab sellisel juhul kohaldama iga osa kohta hankelepingu sõlmimisele kõigi osade summeeritud eeldatava maksumusega hankelepingu sõlmimise korda.

Lugupidamisega

*(allkirjastatud digitaalselt)*

Leho Verk

EVEA tegevjuht